

паэты планеты

Эмілі Дыкінсан

Выбраная лірыка

Пераклад з англійскай

Мінск
Выдавец Зміцер Колас
2017

УДК 821.111-1
ББК 84(7США)-5
Д87

Серыя заснаваная ў 2016 годзе.

Рэдкалегія серыі:

Л. Баршчэўскі, Зм. Колас, В. Сёмуха,
А. Хадановіч, Г. Янкута

Укладальнік Макс Шчур

Пераклад зроблены паводле выдання:

Poems by Emily Dickinson. Edited by T. W. Higginson and Mabel
Loomis Todd. Boston: Little, Brown and Co., 1901.

<http://www.gutenberg.org/files/12242/12242-h/12242-h.htm>

Пераклады Рыгора Барадуліна друкуюцца паводле публікацыі
ў часопісе «Дзеяслоў», № 1 (20), 2006.

На вокладцы:

НЕВЯДОМЫ АЎТАР,

Уяўны партрэт Эмілі Дыкінсан у стальым узросце.

ISBN 978-985-7164-70-7

©Дызайн серыі. Русецкі М. І., 2016.

©Афармленне. Выдавец Зміцер

Колас, 2017.

(This is my letter to the world...)

Мой ліст – да Свету, хоць пісьма

Свет не напіша мне.

Яго Прырода шле сама,

І ў кожнай навіне

Спагада й моц адпраўніка.

Дзеля яго рукі

І вы спагадліва мяне

Судзіце, землякі.

І. Жыццё

Поспех

(Success)

Найболей поспех цэніцца
Ў няпоспеху ахвяр.
Патрэбная нішчымніца,
Каб смакаваў нектар.

Ніхто з барвовых тысячаў,
Што сёння сцяг узносяць,
Дакладна б так не вызначыў,
Чым перамога ёсць,

Як той, хто, паміраючы,
Скрозь бітвы тлум і жудзь
Трыумфу гімн у далечы
Амаль што можа чуць.

(Glee! The great storm is over!..)

«Святкуйма! Сціхла бура...»

Дамоў чацвёрэ йдуць,
А сорак – паглынула
Глыбіняў каламуць.

Падзякуйма званамі
За душы чацвярых!
Па плыткім валакуцца
Сусед, сябрук, жаніх.

...Зіма грукоча ў дзверы,
Аповед ён вядзе,
Перапыняюць дзеці:
«А тыя сорак дзе?»»

Камечыцца аповед,
Пагляд іскрыць слязой,
І больш няма пытанняў,
І б'е ў адказ прыбой.

(If I can stop one heart from breaking...)

Калі хоць некаму спатолю
Змагу знайсці сама,
Хоць сэрца вызвалю ад болю –
Не пражыву дарма.
Калі хоць кволага дразда
Змагу данесці да гнязда –
Не пражыву дарма.

Амаль!
(Almost!)

Рукой падаць! Магла б крануць,
Калі б тудой пайшла!
Трушком праехаў праз сяло
І з'ехаў прэч з сяла.

Так братак прагнула рука –
Нябачных у траве,
Нарваць гадзінаю раней,
А зараз не нарве.

У бібліятэцы

(In a library)

Сустрэць стары, грувасткі том, –
Вось рэдкі прывілей! –
На ім уборы, што наўкол
Насілі ўсе раней.

Жыццём сагрэць, у рукі ўзяць
Старэчую далонь,
Вярнуцца разам на абзац
Ці два – у маладосць,

Ягонай думкі запытаць
Наконт антычных кніг
І іхніх аўтараў, што нас
Цікавяць абаіх,

На чым сысціся не маглі
філосафы дзвюх школ,
калі Платон на свеце жыў
і існаваў Сафокл,

Калі Сапфо была дзяўчом,
Калі абагаўляў
Натхнёны Дантэ любай строй...
З чужыны госць, маўляў,

У горад завітаў сказаць,
Сустрэўшыся з табой,
Што мрой ўсе твае – не сон:
Ён быў у кузні мрой.

Яго папросіш: любы цень,
Яшчэ са мной пабудзь! –
Сівымі пасмамі тамы
Адмоўна затрасуць.

(Much madness is divinest sense...)

У шале – боскай іскры бляск
Для ўдумлівых вачэй;
У розуме ж – сапраўдны шал.
Але ж тут большасць рэй
Вядзе, як, зрэшты, і паўсюль.
Ты згодны – значыць зух,
А не – то небяспечны ты
І трапіш на ланцуг.

Выключнасьць

(Exclusion)

Душа сама сабе знайшла кампанію
Ў дзвярыма бразь! –
У дом, дзе яна паняю,
Ніхто не ўлазь.

Рыдван прыехаў – тая нават
Не зварухнецца,
Хай кленчыць хоць сам імператар
Ў на каберцы.

Яе абраннік з цэлай нацыі –
Адзін,
Як камень, брама зачыняецца
За ім.

(To fight aloud is very brave...)

Змагацца ўголас – хораша,
Ды больш шляхотны той,
Хто на няшчасцяў конніцу
Ў душы ідзе вайной.

Чыіх ні страт, ні перамог
Нам не відаць, чым
Зыходам не расчуліцца
Ніводная з радзім.

Мы верым, прыйдзе па такіх
Анёлаў ладны сонм:
Нага ў нагу, за шыхтам шыхт,
Снег белых уніформ.

(I had no time to hate, because...)

Нянавісьць, ворагаў займець

Мне не было калі:

Жыццю адмераныя час

І месца не далі –

І не было калі кахаць,

Хоць думала раней:

Каханьня лёгкае ярмо –

Вось праца для мяне.

Уцёкі

(Escape)

«Уцёкі» варта мне пачуць,
Каб пачасціўся пульс, і я
Ўжо ў думках уцякаю прэч,
Уся – рывок, канвультсія.

Яшчэ не чула, што турму
Ўжо бураць ненавісную,
А краты на сваім акне,
Нібы дзіця, расхістваю.

Відовішча

(The Show)

Цырк – ён не цыркачы,
А глядачы.
У ім мае сябры –
Хутчэй, звяры.
Во ўдача! –
Звяры звяроў пабачаць.

(Is Heaven a physician?..)

Ці ж неба – гэта лекар,
Што немач адхіне?
Хіба магчыма вылечыць
Нябожчыка ў труне?

Ці ж Бог – ліхвяр? Маўляў, душой
Мы вінныя яму.
Ды ў гандлі гэтым скарбам
Я ўдзелу не вазьму.

(Victory comes late...)

Перемога приходзіць позна,
Яе падносяць да сініх вуснаў,
Занадта змерзлых,
Каб выпіць.
А як бы дагэтуль ім смакавала
Прынамсі кропля!
Няўжо Бог такі ашчадны?
Ягоны стол накрыты, ды для нас завысокі,
Нам давялося б есці на дыбачках.
Такім малым ратам дастаткова крошак,
Як шпакам – вішань;
Яны ўдушыліся б
Багатым сняданкам арла.
Вось вераб'ям Бог трымае слова,
Бо яны здольныя прагнуць
Невялікай любові!

Строі маёй краіны
(My Country's Wardrobe)

Нашто маёй краіне новы строй?
Хіба паспеў той першы састарэць,
Які яшчэ пад Лексінгтанам¹ ёй
На меру сшыў кравец?

Брытанія не любіць нашых зор,
За спінай абгаворваючы іх –
У зорках штось такое, мабыць, ёсць,
Што дражніць ейны штых.

¹ Пад Лексінгтанам і Канкордам у штаце Масачусэтс 19 красавіка 1775 г. адбылася першая бітва ў вайне за незалежнасць ЗША.

Двубой
(*The Duel*)

Сабрала сілу я ў кулак –
Свет клічу на двубой!
Давід дужэйшы быў, аднак
Дух баявейшы мой.

Са свістам камень паляцеў –
Ды ўпала толькі я.
Ці ж трапіўся занадта мне
Высокі Галіяф?

(Talk with prudence to a beggar...)

Жабраку кажы з аглядкай
Пра багацці Патасі¹,
А галоднаму – пра тое,
Што ты п'еш і што ясі.

Не кажы ніколі вязню,
Што не кожны ў кайданáх:
Можа стаць яму атрутай
У турме свабоды пах.

¹ Патасі – горад у Балівіі, побач з якім даўней мясцілася адно з найвялікшых радовішчаў срэбра ў Амерыцы.

Урок часу
(*Time's Lesson*)

Мой даўні вораг пастарэў –
Як лепш за час адпомсціш?
Нянавіць з часам траціць смак;
Каб пакараць кагосьці –

Адпомсці зараз, покуль кус
Твой ласы – не прапашчы.
Накорміш гнеў – і ён памрэ,
Бо гнеў таўсцее нашча.

Згрызота

(Remorse)

Прачнецца памяць: войскам «руш!»
Загадае яна;
Ты бачыш шыхт мінулых дзей
З парогу і з акна.

Душа – з мінулым твар у твар,
З лучынай над сталом,
Каб дробны почырк часу лепш
Душы відаць было.

Згрызот не вылечыць сам Бог –
Хто іншы, як не Ён,
Прыбудаваў да пекла
Згрызоты павільён?

Голад (*Hunger*)

Я галадала ўсё жыццё;
Як век гукнуў «абед!»,
Я стол падсунула хутчэй
Багаты да сябе.

Калі б не ён з яго віном,
Не стала б я пазней
Глядзець – галодная, адна –
У вокны да людзей.

Я ведаю, што белы хлеб
Смачнейшы ад драбкоў,
Што мы ў Прыродзе з птушкамі
Дзялілі талакой.

Дастатак позні мне прынёс
Няёмкасць, скруху, здзіў,
Бы хтосьці горны куст – мяне, –
Ля сцежкі пасадзіў.

І голад некуды прапаў:
Да ежы мае хэнць
Той, хто зайздросціць пад акном –
Не той, хто ў доме есць.

Вяртанне

(Returning)

Баюся ў дом зайсці,
Дзе не была даўно,
Тут раптам незнаёмы твар
З'явіўся прада мной:

Глядзіць – пагляд пусты,
Маўляў, тут вам чаго?
Чаго? Дзесь тут маё жыццё –
Не бачылі яго?

Нервуюся крыху
Пад вокам шыб старых,
І цішыня, нібы прыбой
Аб бераг, б'е аб слых.

Смяюся: не знайсці
Другіх дзвярэй такіх –
Не войкнулі, як труны прэч
Выносілі праз іх.

На клямку ледзь руку
Ўзняла, а дзверы – бразь!
І самі, каб прагнаць мяне,
Пашчэнкі сцялі ўраз.

Я адняла руку,
Нібыта ўсю са шкла,
Закрыла твар і прэч адтуль,
Як злодзей, уцякла.

(Faith is a fine invention...)

Рэлігія – рэч карысная
Для ўсіх разважных асоб,
Ды ўсё ж у крытычных выпадках
Патрэбнейшы мікраскоп.

(Except the heaven had come so near...)

Калі б так блізка не прайшоў
Рай пад акном маім,
Нібы схацеў абраць мяне –
Хто б сумаваў па ім?

Ды чуць, як ціхне крок таго,
Хто ўгледжаны ў вакне,
Цяпер ёсць стратаю двайной:
Ён знік – і здрадзіў мне.

Забаронены плод

(Forbidden Fruit)

I.

Плод забаронены замкні,
Ды водар – не замкнуць.
Грахі ў струку Маральнасці,
Нібы гарох, растуць.

II.

Рай не памацаеш рукой,
Як нос ні задзірай!
Вунь яблык, недасяжны мне, –
Мой асабісты рай.

Аблокаў колер, шнур зямлі,
Куды не завядзе
Сцяжынка з роднага двара –
Вось рай хаваўся дзе!

(How still the bells in steeples stand...)

Як ціха ў завадзях званіц –
Пакуль не ўскружаць падшыванцы-
Вятры пасрэбраных спадніц
У апантаным танцы!

Амбітнасць

(Aspiration)

Скуль ведаць нам, які ў нас рост,
Да першай просьбы ўстаць?
Тады ўжо ў росце да нябёс
Не спыніцца пастаць.

Шмат хто прабіўся б у цары,
Каб страх свой перамог!
А так – калечым косці мы,
Каб не раслі, крый бог.

Кніга

(A Book)

Што выбраць – томік ці фрэгат,
Каб быць за свет адвезенай?
Ці ёсць імклівейшы дрыкгант
За сшытачак паэзіі?

Ён і сярмяжніка ў бядзе
Білетам забяспечвае
На сціплы човен, што вязе
Ўсю думку чалавечую!

(Who has not found the Heaven – below...)

Не знойдзе раю ў вышыні,
Хто ўнізе не знайшоў.
Тут побач з нашым – Богаў дом,
Дзе мэбля ўся – любоў.

Альпійскае ззянне
(*Alpine Glow*)

Жыццё швейцарцаў – мір, спакой,
Але ж аднойчы днём
Заслону-Альпы ўздыме хтось
І ўдалеч мы зірнём,

Чароўную Італію
Пабачым – а тады
Нас урачысты Альпаў шыхт
Аслепіць назаўжды.

Мазгі

(The Brain)

Мазгі шырэйшыя за неба:
Бяздоннае яно,
Ды змесціцца ўва ўяве лёгка,
З табою заадно.

Мазгі глыбейшыя за мора:
Насупраць іх пастаў –
Яны ўбярुць яго, як губка,
Як рэчку – стаў.

Льга параўнаць хіба што з Богам
Людскіх мазгоў вагу:
Абое розняцца нязначна,
Як склад і гук.

Мінуўшчына

(The Past)

Цікавае стварэнне:
Зірнеш у вочы ёй –
Яны то здэкам бліснуць,
То цеплынёй.

Ратуйся, хто, бяззбройны,
Яе сустрэў!
З іржавай стрэльбы можа
Бабахнуць стрэл!

(What soft, cherubic creatures...)

Ну проста херувімы –
Гурток прыстойных дам!
Я зараз, мабыць, плюш парву
Ці зорцы пытля дам.

Ах, прынцыпаў ажурнасць,
Ах, вытанчаны жах
З людской прыроды грэшнай,
Ах, Бог на языках –

Звычайнасці вяршыня
І прастаты святой –
За вас, чуллівых, Збаўца
Саромеўся б і той.

(Tell all the Truth but tell it slant...)

Скажы як ёсць – ды не наўпрост
Да Праўды падыдзі:
Не апячэ тады вачэй
Успышка ў цемрадзі.

Баяцца дзеці бліскавіц –
Перш патлумач як след ім.
А праўды ўраз не адкрывай –
Інакш мы ўсе аслепнем.

II. КАХАННЕ

Мой

(Mine)

Мой, цэлы ў белым – нарэшце! Правам

Царскай пячаткі – мой!

Мой, таўром кляймёны крывавым,

Выпаленым турмой!

Мой, прывілеем відзежы дадзены,

Клятвай перад труной

Сцверджаны, мой, толькі мой – хай скрадзены

Смерцю ў мяне самой!

Спадчына

(Bequest)

Два скарбы ты пакінуў мне,
І першы з іх – любоў,
Сам Бацька-Бог такую б мець
Згадзіўся без умоў;

І невычэрпны акіян
З пакутамі – другі,
Дзе час і вечнасць, ты і я –
Чатыры берагі.

Напружанне

(Suspense)

Багі – не дзесь, а побач, тут,
За сценкай твайго дома,
Дзе лёс выносіць свой прысуд
Камусьці дарагому.

Якая ж вытрымка ў душы –
Пачуць у цішы скрушнай
Імклівы крок, дзвярэй рывок –
І не шалець, пачуўшы.

(If you were coming in the fall...)

Калі б ты ўвосень меў прыйсці,
Ўраз лета б прэч змяла
Я з паўпагардай, паўсмяшком,
Як муху са стала.

Каб ты сказаў: «Прыйду праз год»,
Я б месяцы ў клубкі
Зматала й па шуфлядах іх
Схавала ўпотайкі.

Калі стагоддзі мне чакаць –
Што ж, адымацьму іх
На пальцах – хай адымуцца,
З рук упадуць маіх.

Калі ў супольнае жыццё
Шлях толькі праз труну –
Адкіну свет, нібы луску,
І вечнасці глыну.

Але ж без ведання, калі
Час дапякае мне,
Як бзынкат прывіднай пчалы,
Што ўсё ніяк не джгне.

Вусце

(The Outlet)

Рака да цябе імкне:

«Ці прыме яно мяне?»»

О, мора, падай мне знак,

Скажы мне ласкава: «Так»!

У мне бруіць

Душа крыніц!

Мае дары

Сабе бяры!»»

Хрост каханнем

(Love's Baptism)

Мяне здалі, як крэпасць, я
Вяртаю вашае імя,
Што ў твар з вадой лінулі мне,
Прынёсшы ў сціплы храм –
Да лялек пакладзіце ў схоў,
Дзе пацеркі спяць шмат гадоў,
Я больш не лялька вам.

Тады быў паднявольны хрост,
Цяпер – хрышчуся ў поўны рост;
Не маладзік былы,
А поўня ззяе ўсё ярчэй:
Жыцця напоўніўся каўчэг
Адным вянком малым.

Тады, на бацькавых руках,
Крычала голасам крука –
Было не да карон;
Цяпер я пані над сабой,
Любым быць можа выбар мой:
Я – абіраю трон.

Donic

(The Letter)

У рукі яму! Во дзе шчасце, допіс!
Перакажы змест адсутных слоў,
Фразу, што склала я ў думках толькі,
Прыбраўшы займеннік і дзеяслоў,
Перакажы, як спачатку хутка
Мой почырк імчаў – а пасля кульгаў;
Вось каб ты меў у старонках вочы! –
Ці ўцяміць ён, бачыць было б ільга.

Скажы, што пісала цябе няўмека –
Шліфавала так за радком радок,
Што пачуць ты мог, як гарсэт напнуўся,
Бы дзіця цяжкі човен цягнула ў док;
Табе шкада мяне нават стала,
Скажы яму – не, лепш звядзі на жарт,
А тое надвое парвецца сэрца
Й не возьмеш сказанага назад.

Скажы, ноч дагнала нас і перагнала,
Над вухам гадзіннік гігікнуў: «Дзень!» –
Ты маліў, паўсонны, цябе прыкончыць –
Колькі можна над кожным радком сядзець?
Раскажы, як заклеівала асцярожна,
А спытае, куды схавала канверт,
То маўчы, і каб толькі на роспыт кожны –
Галавой какетліваю круць-верць.

(What if I say I shall not wait?..)

А што, як не схачу чакаць?
Прарву знянацку плоці гаць
І да цябе ўцяку,
На волю, свой смяротны строй,
На сэрцы сціснуты тасьмой,
Пакінуўшы ўбаку?

Тады не змогуць нас стрымаць
Трывога труб, мальба гармат –
Што мне яны цяпер!
Як макрамэ, як смех пусты,
Вандроўны цырк, імёны тых,
Хто дзень таму памёр.

Маэстра
(*The Master*)

Кранае клавішы тваёй
Душы, як віртуоз;
То тут акорд, то там – раней,
Чым граць пачне ўсур'ез,

Цябе рыхтуе пакрысе
Да выбуху ў чуцці:
Вунь малаточак ціха б'е –
А вось гучней; знайсці

Свой рытм дыханне мае час,
Мазгі – астыць амаль,
І тут ён з голае душы
Рыўком здымае скальп.

III. ПРЫРОДА

(The bee is not afraid of me...)

Са мной вітаецца пчала,
Сябруюць матылі;
Мяне з сардэчнасцю ў сям'ю
Лясную прынялі.

Іду – гучнее смех крыніц,
Мацнее кветак пах.
Адкуль празрыстая тады
Павязка на вачах?

Трава

(The Grass)

Як мала клопату ў травы!
Ідзі памалу ў рост,
Гадуй цудоўных матылёў
І пчол сабе разводзь.

Праменне сонца з вышыні
Збірай сабе ў падол,
За мод павевамі сачы,
Ківай усім наўкол.

З расінак пацеркі ніжы
Ды шыю ўсю аздоб –
З ніводнай герцагіняй
Не параўнаць было б!

І пасля смерці – пахні так,
Каб пах за сэрца браў –
Як пахне амулет з сасны,
Вянок сухіх прыпраў.

У пуні паняю ляжыш
Ды сны сабе вярзеш...
Так мала клопату ў травы –
Хачу быць сенам лепш!

(A little road not made of man...)

Большак пракаў не чалавек,
Што мае людскі зрок –
Па ім праехала б пчала
Ці з возам матылёк.

Не ведаю, ці ў гарадок
Імчаць яны, ці не –
Шкадую толькі, што з сабой
Не забяруць мяне.

Мора захаду
(The Sea of Sunset)

Край наш – край заходняга сонца,
Жоўтым морам абмыты край;
Скуль тое мора, куды імкнецца –
Захад не скажа, і не пытай.

Кожны вечар прыбою чырвань
З ветразямі нам вязе апал;
Цень гандляроў прамільгне ў вышынях –
«Узняць катвігі!» – і ўраз прапаў.

Амежнік

(The Hemlock)

Дзе снег дарэшты не растаў –
Амежнік вырас там;
Ён слынны сціпасцю сваёй,
Знаёмаю і нам,

Яна змушае нас шукаць
Лясоў, палёў пустых:
Яна – галечы й шэрані,
Лапландыі інстынкт.

Ён ад прыроды – зімалюб:
Віхуры дзікі ўкус
Яму – нарвежскае віно,
Князёўна між спакус.

«На поўдні ён чужы – а вось
На Доне, на Дняпры
Дзяцей і вояў берагуць
Амежніку шатры».

На досвітку
(Out of the Morning)

Ці напраўду прыйдзе ранак?

Ці існуе дзесьці дзень?

Калі вырасці з вяршыню –

Ці магчыма ўбачыць, дзе?

Ці ў яго з лілеяў ногі?

Ці ён з пёркамі, як птах?

У якіх ён нарадзіўся

Невядомых мне краях?

О, вучоны! О, вандроўнік!

О, з нябёсаў чарадзей!

Падкажыце мне, маленькай,

Дзе краіна з назвай «Дзень»!

Сакрэт авяльгі
(The Oriole's Secret)

Пачуўшы песню авяльгі,
Хто скажа: «Так пяюць багі!»,
А хто – рукой махне.

Прэтэнзіі не да яе –
Яна аднолькава пяе,
Ёсць слухачы ці не.

Бываюць песні не для ўсіх –
Хто добры выпрацаваў слых,
Той і ацэніць іх.

Таму прычына – ў нас выключна,
Ці выйшла песня мілагучнай,
Ці штучнай.

«На дрэве песня», – кажа
Мне скептык безуважна.
«Не, пане – ў вас жа!»

(Nature rarer uses yellow...)

Рэдка ўбачыш у прыродзе
Жоўтыя мазкі –
Толькі ў сонца на заходзе
Прывілей такі.

Сінь кідала б шчодрай жменяй,
Пунс – дык пагатоў,
Жоўці ж выдаткуе меней,
Чым каханак – слоў.

Навальніца

(Storm)

Нібыта вуліцы памкнулі з месца ў бег,
Такі быў грукат – і застылі раптам.
Мы ўжо й падумалі, зацьменне: у цямне
Зрабілася няўтульна, страшна так нам.

На двор пасунуўся, хто асмялеў крыху,
Дзе часу, можа, ўжо й не існавала –
А там прырода ў ізумрудным фартуху
Смачнейшае паветра гатавала.

Павуцінне

(Cobwebs)

Чаму не возьмуць павука
На месца дэкаратара?
Пацвердзяць здатнасць мастака
І знаўцы, і аматары –

Сястра-брыгітка, і мятла,
І шмат яшчэ хто, думаю.
Забыты геніяў сваяк,
Вядзі руку маю!

(To make a prairie it takes a clover and one bee...)

Каб луг я стварыць магла,
Патрэбныя толькі трое:
Пчала,
Канюшына і мроя.
Калі ж пчалы не стае –
Хопіць і мроі мае.

IV. ЧАС І ВЕЧНАСЦЬ

(One dignity delays for all...)

Адзін абрад чакае ўсіх,
Адзін выключны дзень,
Калі карону й мантыю
Папросяць нас надзець.

Рыдван гарантаваны,
Сядзіба, слуг гурма,
І нас праводзіць звонам
У шлях царква сама.

Як шмат навокал шляхты!
Як граюць – ад душы!
Як паслухмяна здыме
Народ капелюшы!

Вось будзе княскі гонар,
Калі і я, і вы
Прад'явім герб свой сціплы
Й на смерць свае правы!

Ад імя кукалкі

(From the Chrysalis)

Мой кокан цесны, колер – гнюс,
Няма чым дыхаць, жах!
Я так ні разу не ўзячу
З-за гэтых апранах!

Я ж матылёк, мой лёс – палёт
Над хвалямі травы,
Па чыстым небе ўшыр і ўдоўж –
Манаршыя правы!

Таму я мушу спрабаваць,
Гадаць і так, і сяк
У паняверцы, ці падасць
Аднойчы неба знак.

(I died for Beauty, but was scarce...)

Жыщцё аддаўшы за красу,
Спачыла я ў труне.
Пакутнік ісціны ляжаў
Наўпоблізь ад мяне.

І ён пытаецца ў мяне:
«За што памерла ты?»
«За прыгажосць». – «А я памёр
За праўду. Мы браты».

Нібы суседзі праз сцяну,
Праз наш гаворым скон,
Пакуль, звязаўшы вусны, мох
Не пахаваў імён.

Рэалізм

(Real)

Люблю перадсмяротны стан
За шчырасць, праўду мук;
Падчас апошняй сутаргі
Не вырабляюць штук.

Смерць – уваччу раптоўны бляск,
Яго не падрабіць.
З халодных кропелек на лбе
Нацягнутая ніць.

(Except to heaven, she is nought...)

Для ўсіх нішто, апроч нябёс;
Раз-пораз мо анёл
Яе заўважыць у траве
Альбо якая з пчол;

Правінцыялкай без вятроў
Была б, без матылёў –
Нябачнай кропляю расы
Ў бязмежнасці палёў.

Як папялушка між сяцёр,
Нікчэмны пуштацвет,
Але ж сарвеш – і знікне твар,
Што домам робіць свет.

(I shall know why, when time is over...)

Усё нам скажуць, дайце часу
Мінуць, не дбайце да пары.
Хрыстос разбор пакутаў зладзіць
У светлым класе, што ўгары.

Згадае, што і Пётра здрадзіў,
І я расчулюся ў жальбе
Ў забуду кроплю, што мне сэрца
Цяпер дзяўбе, цяпер дзяўбе.

(A death-blow is a life-blow to some...)

Час смерці ёсць пачаткам існавання
Для тых, хто жыў як той мярцвяк дазвання;
Калі б жылі – памерлі б, ды такіх
З нябыту вызваляе смерці міг.

(They say that 'time assuages'...)

Прыдумалі: «Час лечыць...»

Не верце іх лухце:

Пакута, як цягліцы,

Ад высілкаў расце.

Час – катаванне болем,

Штогод мацней пячэ.

Хто перамог хваробу,

Той не хварэў яшчэ!

(They won't frown always, — some sweet day...)

Злаваць не вечна ім: у дзень,
Як кпіць не мецьму сіл,
Згадаюць, як бляднеў мой твар
І голас як прасіў,

Памкнуцца дзверы адчыняць,
Дамоў гукаць дзяўчо –
Ды лёд на вуснах мне не дасць
Падзякаваць ужо.

(I wish I knew that woman's name...)

Калі б спытаць яе імя:
Як спыніцца тут зноў,
Заціснуць вушы й сківіцы,
Не чуць балючых слоў,

Як ёй, жывой, шкада мяне –
А мы з зямлёй вось-вось
Ужо збіраліся заснуць
Пад калыханку слёз.

(The dying need but little, dear...)

Як памірае хто, таму
Няцяжка дагадзіць:
Дай веер, дай вады глыток,
У сценку ўткні гваздзік,
Каб меў дзе зачапіцца зрок,
І ўпэўніцца дазволь,
Што некаму вяселькі бляск
Пагасіць страты боль.

(Far from Love the heavenly Father...)

У бога-бацькі не ў любові
Дзіця абранае расце;
Не па палетку мяккім бацька
Яго вядзе – па асаце,

І не сяброўскаю рукою,
А больш цмачыным кіпцюром
Вядзе Ён боскае малое
Ў далёкі родны дом.

(It 's all I have to bring to-day...)

Вось гэта ўсё, што даць магу,
Вось гэта сэрца ў дар,
Вось гэта сэрца, і палі,
І лугавы абшар.

Каб мне чагосьці не забыць,
Пералічыце зноў:
Вось гэта сэрца, і лугі,
І ў дзятліне чмялёў.

ВЕРШЫ Ў ПЕРАКЛАДАХ РЫГОРА БАРАДУЛІНА

(Split the lark...)

Ускрыйце Жаўранка!

Там Музыка тоіцца –

У пялёстку пялёсткаў са срэбра.

Яе не шкадуюць на летнюю раніцу.

Яна на запас –

калі Лютняй грэбуюць.

Адамкніце нахлын. Ён наскрозь

непадробны.

За струменем струмень

З горла рвецца ў тужбе.

Барвяны вопыт!

Цяпер ты верыш –

Фама – што сапраўдная птушка ў цябе?

(To see the Summer Sky)

Ільвіцу неба пабачыць летам –
Гэта і значыць
Зрабіцца паэтам.
Паэзія ў кнігах –
памерлыя сны.
Сапраўдныя вершы,
Лятуць яны.

(We never know how high we are...)

Не ведаю пра сваю высакосць,
Пакуль мы не распрыгонім свой рост.
І калі
У нас з чарцяжом адпаведнасць ёсць,
Да зор галавой дастаём ад зямлі.

І стаў бы будзённым той Гераізм,
Якому ў сагах падзяку шлём.
Але мы самі ўціскаем памер
Ад страху стаць Каралём.

(If I shouldn't be alive...)

Як раптам мяне не заспее
Госць чырванагруды мой,
на падваконец пасыпце крошак
Памінальных шчодрой рукой.

Як дзякуй свой не скажу я
З халоднае нематы,
Ведайце – здужаю вымавіць
Губамі гранітнай пліты.

(New feet within my garden go...)

Новыя ногі топчуць мой сад –
Новыя пальцы флянец песцяць.
На галіне ў садзе валацуга Спявак
Праганяе самоту песняй.

Новыя дзеці на лузе шумяць,
Новыя косці знайшлі начлег.
І зноў задумлівая вясна,
І зноў пунктуальны снег.

(Water is taught by thirst...)

Вучыць вадзе перасмяглы рот,
Зямлі – далягляду заход,
Шчасцю – усмешка тугі,
Міру вучыць вайна,
Каханню – зачыненая труна.
Птушкам вучаць Снягі.

Са стансаў
(*From the Stanzas*)

Пурпур двойчы ў модзе бывае:
Як сезону надакучыць рызман,
І калі Душа спасцігае
Свой імператарскі стан.

(We talked with each other about each other...)

З нас кажа бясслоўна, нібы праз сон,
пра кожнага кожны адзін.
Секундаў слухаем дзікі гон
І капыты гадзін.

Па тварах нашых застылых прабег
Вачыма Час і змякчыў пагляд.
З нас кожны свой атрымаў каўчэг,
На свой узышоў Арарат.

ЗМЕСТ

Мой ліст – да Свету, хоць пісьма... <i>Пераклад</i> <i>Андрэя Хадановіча</i>	5
Жыццё.....	6
Поспех. <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	6
*** («Святкуйма! Сціхла бура...»). <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	7
*** (Калі хоць некаму спатолю...). <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	8
Амаль! <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	9
У бібліятэцы. <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	10
*** (У шале – боскай іскры бляск...). <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	12
Выключнасць. <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	13
*** (Змагацца ўголас – хораша...). <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	14
*** (Нянавісць, ворагаў займець...). <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	15
Уцёкі. <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	16
Відовішча. <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	17
*** (Ці ж неба – гэта лекар...). <i>Пераклад</i> <i>Андрэя Хадановіча</i>	18
*** (Перамога прыходзіць позна...). <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	19

Строї маёй краіны. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	20
Двубой. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	21
***(<i>Жабраку кажы з аглядкай... Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	22
Урок часу. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	23
Згрызота. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	24
Голад. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	25
Вяртанне. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	26
***(<i>Рэлігія – рэч карысная... Пераклад</i> <i>Андрэя Хадановіча</i>	28
***(<i>Калі б так блізка не прайшоў... Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	29
Забаронены плод. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	30
***(<i>Як ціха ў завадзях званіц...).</i> <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	31
Амбітнасць. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	32
Кніга. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	33
***(<i>Не знойдзе раю ў вышыні...)</i> <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	34
Альпійскае ззянне. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	35
Мазгі. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	36
Мінуўшчына. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	37
***(<i>Ну проста херувімы...).</i> <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	38
***(<i>Скажы як ёсць – ды не наўпрост...).</i> <i>Пераклад Макса Шчура</i>	39

КАХАННЕ	40
Мой. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	40
Спадчына. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	41
Напружанне. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	42
*** <i>(Калі б ты ўвосень меў прыйсці...)</i> .	
<i>Пераклад Макса Шчура</i>	43
Вусце. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	44
Хрост каханнем. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	45
Допіс. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	46
*** <i>(А што як не схачу чакаць?..)</i> . <i>Пераклад</i>	
<i>Макса Шчура</i>	47
Маэстра. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	48
ПРЫРОДА	49
*** <i>(Са мной вітаецца пчала...)</i> . <i>Пераклад</i>	
<i>Макса Шчура</i>	49
Трава. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	50
*** <i>(Бальшак праклаў не чалавек...)</i> . <i>Пераклад</i>	
<i>Макса Шчура</i>	51
Мора Захаду. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	52
Амежнік. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	53
На досвітку. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	54
Сакрэт авяльгі. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	55
*** <i>(Рэдка ўбачыш у прыродзе...)</i> . <i>Пераклад</i>	
<i>Макса Шчура</i>	56
Навальніца. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	57
Павуцінне. <i>Пераклад Макса Шчура</i>	58

*** <i>(Каб луг я стварыць магла...)</i> . <i>Пераклад</i> <i>Андрэя Хадановіча</i>	59
ЧАС І ВЕЧНАСЦЬ.....	60
*** <i>(Адзін абрад чакае ўсіх...)</i> <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	60
Ад імя кукалкі. <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	61
*** <i>(Жыццё аддаўшы за красу...)</i> . <i>Пераклад</i> <i>Андрэя Хадановіча</i>	62
Рэалізм. <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	63
*** <i>(Для ўсіх нішто, апроч нябёс...)</i> <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	64
*** <i>(Усё нам скажуць, дайце часу...)</i> . <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	65
*** <i>(Час смерці ёсць пачаткам існавання...)</i> . <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	66
*** <i>(Гаворыце: «Час лечыць»...)</i> . <i>Пераклад</i> <i>Андрэя Хадановіча</i>	67
*** <i>(Злаваць не вечна ім: у дзень...)</i> . <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	68
*** <i>(Спытаць бы ейнага імя...)</i> . <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	69
*** <i>(Як памірае хто, таму...)</i> . <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	70
*** <i>(У бога-бацькі не ў любові...)</i> . <i>Пераклад</i> <i>Макса Шчура</i>	71
*** <i>(Вось гэта ўсё, што даць магу...)</i> . <i>Пераклад</i> <i>Андрэя Хадановіча</i>	72

Вершы ў перакладах Рыгора Барадуліна.....	73
*** (Ускрыйце Жаўранка!..).....	73
*** (Ільвіцу неба пабачыць летам...)	74
*** (Не ведаю пра сваю высакосць...).....	75
*** (Як раптам мяне не заспее...)	76
*** (Новыя ногі топчуць мой сад...).....	77
*** (Вучыць вадзе перасмяглы рот...)	78
Са стансаў.....	79
*** (З нас кажа бяслоўна, нібы праз сон ...).....	80

Дыкінсан, Э.

Д87 Выбраная лірыка / Эмілі Дыкінсан; пер. з англійскай. — Мінск : Выдавец Зміцер Колас, 2016. — 88 с. (Паэты планеты).

ISBN 978-985-7164-70-7.

Эмілі Дыкінсан (1830–1886) – паўночнаамерыканская паэтка, у творчасці якой плён яе ўласных назіранняў за побытавымі рэаліямі штодзённага жыцця робіцца аб'ектам метафізічнага пошуку і рэфлексіі.

Адрасуецца шырокаму колу чытачоў.

УДК 821.111-1

ББК 84(7США)-5